

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ, ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ТА
ЕКОНОМІКИ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

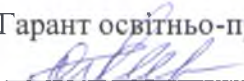
ЗАТВЕРДЖУЮ
В. о. декана економічного факультету
В. М. Гельман
« 27 вересня » 2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СЦЕНАРІЙ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

підготовки магістрів
денної форми здобуття освіти
освітньо-професійна програма «Економіка та управління ринком землі»
спеціальності 051 «Економіка»
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

ВИКЛАДАЧ: Калініченко З. Д., к. е. н., доцент кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри міжнародної
економіки, природних ресурсів та
економіки міжнародного туризму

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми
 О. В. Гамова

Протокол № 1 від 27 вересня 2024 р.
В. о. завідувача кафедри міжнародної
економіки, природних ресурсів та
економіки міжнародного туризму
 Д. І. Бабміндра

2024 рік

Викладач: кандидат економічних наук, доцент *Калініченко Зоя Дмитрівна*

Зв'язок з викладачем:

E-mail: *kalina.donntu@gmail.com*

СЕЗН ЗНУ повідомлення: *https://moodle.znu.edu.ua/enrol/index.php?id=10732*

Телефон: *(061)228-76-29 (кафедра)*

Інші засоби зв'язку: *E-mail, Viber, Zoom, Messenger, Facebook, Telegram*

Кафедра: *Кафедра міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму, 5 корпус, ауд.119*

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Сценарії та стратегії розвитку земельних відносин» є засвоєння студентами знань щодо проблем та методів розробки і реалізації стратегій соціально-економічного проектування та земельних відносин і землекористування, вироблення навичок практичного застосування знань в управлінській діяльності.

Об'єктом вивчення стратегічного проектування розвитку земельних відносин є середовище формування його ключових компонентів, а також сутності, умов, проблем і перспектив проектування соціально-економічного розвитку, його впливу на національну та інтеграційну стратегію в землекористуванні.

Предметом дисципліни є методологія формування і практика реалізації сценаріїв, стратегічного проектування соціально-економічного розвитку та земельних відносин, землекористування на національному рівні.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Сценарії та стратегії розвитку земельних відносин» є: ознайомитися з поняттями і сутністю розробки сценаріїв, стратегічного проектування соціально-економічного розвитку та земельних відносин, землекористування, основними принципами і правами власності на землю, ефективного її використання; засвоїти механізми взаємодії складових частин стратегічного проектування земельних відносин, землекористування; опанувати методологію новітнього найбільш перспективного стратегічного проектування розвитку відносин землекористування, виробити навички розробляти та реалізовувати національне та інтеграційне стратегічне проектування соціально-економічного розвитку та землекористування; набути умінь визначення особливостей сучасного стратегічного проектування соціально-економічного розвитку та землекористування, зокрема в контексті інтересів країн із перехідними економіками

Вивчення дисципліни має формувати комплекс знань щодо особливостей сценаріїв і стратегій розвитку та їх реалізації у земельних відносинах. Дисципліна «Сценарії та стратегії розвитку земельних відносин» розрахована на семестр та складається із 6 змістових модулів: тематика змістових модулів об'єднана в розділи: «Стратегія: сутність, передумови виникнення відносин, пов'язаних з землею, сучасне розуміння та стратегічний контекст у діяльності суб'єктів економіки» та «Стратегії розвитку суб'єктів та реалізація сучасних земельних відносин»

Вивчення дисципліни «Сценарії та стратегії розвитку земельних відносин» дозволяє: засвоїти цілі, завдання, принципи, методи та форми раціонального природокористування у розрізі загального сталого розвитку; виявити сутність специфічних проблем, пов'язаних з оптимізацією та раціоналізацією земельних відносин, природокористування в сучасних умовах; аналізувати стан природокористування країни, регіону, підприємства та прогнозувати їхній подальший розвиток і пропонувати шляхи, сценарії, стратегії, моделі ефективного використання і раціоналізації.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Сценарії та стратегії розвитку земельних відносин» тісно пов'язана з такими дисциплінами як «Аналіз та моделювання соціально-економічних систем», «Сучасні тенденції глобалізації», «Теорія і практика кадрової політики держави і організацій» та допомагає засвоїти матеріал дисциплін «Соціально-економічні наслідки управлінських рішень у землекористуванні» та «Стратегічне проектування соціально-економічного розвитку та землекористування»

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	1-й	-
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	14 год.	-
Практичні заняття	14 год.	-
Самостійна робота	62 год.	-
Консультації	за розкладом, адреса проведення консультацій - кафедра міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму, 119 к., формат проведення - особисті – вівторок з 12-55 до 14-15, 5 корпус, ауд. 119; дистанційні – Zoom, четвер 12-55 – 14-15	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/enrol/index.php?id=10732	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Загальні (ЗК) та спеціальні (СК) компетентності ЗК-02 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-06 Здатність розробляти та управляти проектами	<i>Репродуктивні методи</i> (лекція, пояснення, робота з методичними матеріалами). <i>Наочні методи</i> (демонстрації та ілюстрації: схеми).	Контрольні заходи Поточні контрольні заходи: Тестування (має 4 чи 5 балів) – на кожному практичному занятті в системі Moodle. Включає в себе матеріал, опрацьований на

<p>СК-03 Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, роботи на їх основі обґрунтовані висновки.</p> <p>СК-05 Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку</p> <p>СК-14 Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку земельних відносин, регулювання раціонального природокористування на основі інноваційних технологій.</p> <p>СК-16 Здатність обґрунтовувати та приймати управлінські рішення й спроможність забезпечувати їх результативність у сфері управління ринком землі.</p> <p><i>Програмні результати навчання, визначені стандартом підготовки магістра за спеціальністю 051 Економіка</i></p> <p>ПРН-04 Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.</p> <p>ПРН-09 Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.</p> <p>ПРН-11 Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.</p> <p>ПРН-14 Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.</p> <p>ПРН-18 Розробляти, обґрунтовувати і приймати</p>	<p><i>Метод проблемного викладу (постановка проблем і розкриття доказового шляху їхнього вирішення).</i></p> <p><i>Дискусійні методи.</i></p> <p><i>Практичні методи (виконання вправ, розв'язування задач, складання схем, таблиць тощо).</i></p> <p><i>Метод навчання з використанням Інтернет-технологій (електронне навчання);</i></p> <p><i>Науково-дослідний (частково пошуковий) метод.</i></p> <p><i>Самостійна робота.</i></p> <p><i>Контрольні заходи:</i> усне та письмове опитування, самостійна робота, практичні роботи та розв'язання задач, тестова перевірка, ситуаційні завдання, виступи здобувачів.</p> <p><i>Поточний контроль</i> проводиться у формі усного опитування або письмового контролю на практичних заняттях, виступів здобувачів при обговоренні питань на практичних заняттях, а також у формі комп'ютерного тестування.</p> <p><i>Підсумковий контроль,</i> тобто екзамен проходить у тестовій формі з використанням платформи Moodle.</p>	<p>лекційних заняттях.</p> <p>Аналітична доповідь (має 2 чи 3 бали) – на кожному практичному занятті, в усній або письмовій формі. Складається з самостійного аналітичного опрацювання лекційного й додаткового матеріалу.</p> <p>Робота у групі над розв'язанням практичного завдання проблемного характеру, поставленого викладачем (має 1 бал за завдання).</p> <p>Підсумкові контрольні заходи:</p> <p>Дистанційно: Тестування (20 питань по 1 балу має) та Індивідуальне завдання (розміщене в Moodle) – має 20 балів</p> <p>Очно в аудиторії</p> <p>Письмова відповідь на заліку (має 20 балів) передбачає розгорнуте висвітлення двох питань: теоретичного (має 5 балів за завдання) й аналітичне опрацювання проблемного питання (має 5 балів) та розв'язання тестового завдання (5 тестів, всього має 5 балів)</p> <p>Перелік питань Індивідуального завдання (має 20 балів) див. на сторінці курсу у Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10732</p> <p>Оцінювання</p> <p>100 бальна – 100 балів протягом семестру;</p> <p>“відмінно” – здобувач демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – здобувач демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко</p>
--	---	---

<p>ефективні рішення з питань управління ринком землі на основі забезпечення соціальної справедливості у землекористуванні.</p> <p>ПРН-19 Володіти навичками проектної діяльності, виконувати економічне обґрунтування і оцінку ефективності земле-впорядних рішень.</p>		<p>формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках;</p> <p>“задовільно” – здобувач володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“незадовільно” – здобувач не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами</p>
---	--	---

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розвитку земельних відносин. Концепція і стратегії сталого розвитку земельних відносин

Тема 1. Теоретичні основи земельних відносин. Перспективи розвитку земельних відносин

Економічна суть та юридичні поняття земельних відносин. Суб'єкти і об'єкти земельних відносин. Повноваження державних органів в галузі земельних відносин. Стан та особливості ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення в Україні. Моніторинг земельних відносин в Україні. Прийняття законодавства щодо земельної реформи. Нормативно-правові акти, що регулюють реалізацію управління земельними ресурсами. Законодавство, яке дотичне права власності та інформації на нього. Стратегічні документи Кабінету Міністрів України.

Тема 2. Місце економіки землекористування та землевпорядкування в ринковій системі, що розвивається

Земельно-територіальний ресурс у системі суспільних інтересів і відносин. Суть економіки землекористування та землевпорядкування. Поняття і ознаки землекористування в різних сферах життєдіяльності людини. Місце землекористування в ринковій системі. Природні ресурси як фактор соціально-економічного розвитку. Основні підходи до економічної оцінки природних ресурсів Особливості видової економічної оцінки природних.

Перенаселення та обмежені можливості земельних ресурсів. Обмеженість водних ресурсів. Промислово-енергетичний комплекс та вичерпність мінеральних ресурсів.

Змістовий модуль 2. Економічні і правові механізми земельної реформи в Україні. Сценарії реформування та наслідків реформи

Тема 3. Економічні і правові механізми земельної реформи в Україні. Сценарії реформування та наслідків реформи

Земельна реформа в аграрному секторі економіки. Механізм регулювання земельних відносин пореформених землекористувачів. Питання правових, адміністративних та економічних механізмів аграрного природокористування. Правові основи земельних відносин у населених пунктах

Тема 4. Система органів управління в галузі земельних відносин на регіональному рівні. Регіональні програми і моделі розвитку

Особливості побудови системи управління земельними відносинами. Система органів управління земельними ресурсами на регіональному рівні (на прикладі Запорізької області). Проблеми реформування земельних відносин на регіональному рівні. Головна мета та завдання програми розвитку земельних відносин на 2020-2030 роки

Пріоритетні напрями здійснення державної політики у сфері розвитку земельних відносин і шляхи її реалізації. Природно-ресурсний потенціал Запорізької області. Сучасний підхід до раціонального використання природних ресурсів.

Змістовий модуль 3. Основи районування території та здійснення бонітування земель. Державний моніторинг та завдання економічної оцінки земель

Тема 5. Теоретичні та методологічні основи районування території та здійснення бонітування земель

Суть і загальні положення районування території. Внутрішньо обласне земельно оціночне районування території. Етапи земельно оціночного районування території області

Поняття і завдання бонітування ґрунтів. Суть і загальні положення районування території. Етапи земельно оціночного районування території області. Поняття і завдання бонітування ґрунтів. Економічна оцінка природних ресурсів. Витратна концепція оцінки природних ресурсів. Рентна концепція оцінки природних ресурсів.

Тема 6. Загальні положення про державний моніторинг та завдання економічної оцінки земель

Поняття і завдання економічної оцінки земель. Об'єктивна необхідність проведення економічної оцінки земель. Роль економічної оцінки земель в організації міжгалузевого їх використання. Порівняльна економічна оцінка природних ресурсів.

Напрями удосконалення оцінки природних ресурсів в Україні

Змістовий модуль 4. Стратегічні підходи до формування ринку землі

Тема 7. Стратегічні підходи до формування ринку землі

Формування ринку землі. Роль ринкової інфраструктури в системі управління земельними ресурсами. Іпотека (застава). Земельні (іпотечні) банки. Земельні аукціони. Інвестиційно-інноваційна політика. Кадастрово-реєстраційні центри. Товарні біржі, брокерські, посередницькі та інші фірми. Науково-технічна і рекламна інформація

Змістовий модуль 5. Стратегічне управління земельними відносинами в контексті забезпечення сталого розвитку

Тема 8. Стратегічне управління земельними відносинами в контексті забезпечення сталого розвитку

Механізми управління земельними відносинами в контексті забезпечення сталого розвитку. Концептуальні засади безпечного землекористування. Шляхи удосконалення системи державного управління земельними відносинами. Прогнозні сценарії розвитку ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні

Моделювання ринку землі сільськогосподарського призначення

Змістовий модуль 6. Еколого-економічні засади формування землекористування в ринкових умовах

Тема 9. Еколого-економічні засади формування землекористування в ринкових умовах

Природоохоронні заходи. Визначення загальної економічної ефективності природоохоронних заходів. Визначення загального і госпрозрахункового ефекту від впровадження природоохоронних заходів. Визначення порівняльної економічної ефективності природоохоронних заходів. Вибір кращого з кількох альтернативних природоохоронних заходів. Еколого-економічна оцінка та екологічна експертиза проектів

Повноваження ВР України в галузі охорони навколишнього природного середовища. Повноваження Кабінету Міністрів України в галузі управління охороною навколишнього природного середовища. Повноваження місцевих органів влади в галузі управління охороною навколишнього природного середовища. Повноваження спеціальних органів в галузі управління охороною навколишнього природного середовища. Система екологічних стандартів і нормативів.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розвитку земельних відносин. Концепція і стратегії сталого розвитку земельних відносин Тема 1. Теоретичні основи земельних відносин. Перспективи розвитку земельних відносин	2	-	1 раз на 2 тижні /тиждень 1
Практичне заняття 1	Тема 1. Теоретичні основи земельних відносин. Перспективи розвитку земельних відносин	2	-	1 раз на 2 тижні /тиждень 2
Лекція 2	Тема 2. Місце економіки землекористування та землевпорядкування в ринковій системі, що розвивається	2	-	1 раз на 2 тижні /тиждень 3
Практичне заняття 2	Тема 2. Місце економіки землекористування та землевпорядкування в ринковій системі, що розвивається	2	-	1 раз на 2 тижні /тиждень 4
Самостійна робота	Тема 1. Теоретичні основи земельних відносин. Перспективи розвитку земельних відносин Тема 2. Місце економіки землекористування та землевпорядкування в ринковій системі, що розвивається	6	-	тиждень 1-4

Лекція 3	Змістовий модуль 2. Економічні і правові механізми земельної реформи в Україні. Сценарії реформування та наслідків реформи Тема 3. Економічні і правові механізми земельної реформи в Україні. Сценарії реформування та наслідків реформи Тема 4. Система органів управління в галузі земельних відносин на регіональному рівні. Регіональні програми і моделі розвитку	2	-	1 раз на 2 тижні /тиждень 5
Практичне заняття 3	Тема 3. Економічні і правові механізми земельної реформи в Україні. Сценарії реформування та наслідків реформи Тема 4. Система органів управління в галузі земельних відносин на регіональному рівні. Регіональні програми і моделі розвитку	2	-	1 раз на 2 тижні /тиждень 6
Самостійна робота	Тема 3. Економічні і правові механізми земельної реформи в Україні. Сценарії реформування та наслідків реформи Тема 4. Система органів управління в галузі земельних відносин на регіональному рівні. Регіональні програми і моделі розвитку	6	-	тиждень 5-6
Лекція 4	Змістовий модуль 3. Основи районування території та здійснення бонітування земель. Державний моніторинг та завдання економічної оцінки земель Тема 5. Теоретичні та методологічні основи районування території та здійснення бонітування земель Тема 6. Загальні положення про державний моніторинг та завдання економічної оцінки земель	2	-	1 раз на 2 тижні /тиждень 7
Практичне заняття 4	Тема 5. Теоретичні та методологічні основи районування території та здійснення бонітування земель Тема 6. Загальні положення про державний моніторинг та завдання економічної оцінки земель	2	-	1 раз на 2 тижні /тиждень 8
Самостійна робота	Тема 5. Теоретичні та методологічні основи районування території та здійснення бонітування земель Тема 6. Загальні положення про державний моніторинг та завдання економічної оцінки земель	6	-	тиждень 7-8
Лекція 5	Змістовий модуль 4. Стратегічні підходи до формування ринку землі Тема 7. Стратегічні підходи до формування ринку землі	2	-	1 раз на 2 тижні /тиждень 9
Практичне заняття 5	Тема 7. Стратегічні підходи до формування ринку землі	2	-	1 раз на 2 тижні /тиждень 10
Самостійна робота	Тема 7. Стратегічні підходи до формування ринку землі	6	-	тиждень 9-10
Лекція 6	Змістовий модуль 5. Стратегічне управління земельними відносинами в контексті забезпечення сталого розвитку Тема 8. Стратегічне управління земельними відносинами в контексті	2	-	1 раз на 2 тижні /тиждень 11

	забезпечення сталого розвитку			
Практичне заняття 6	Тема 8. Стратегічне управління земельними відносинами в контексті забезпечення сталого розвитку	2	-	1 раз на 2 тижні /тиждень 12
Самостійна робота	Тема 8. Стратегічне управління земельними відносинами в контексті забезпечення сталого розвитку	4	-	тиждень 11-12
Лекція 7	Змістовий модуль 6. Еколого-економічні засади формування землекористування в ринкових умовах Тема 9. Еколого-економічні засади формування землекористування в ринкових умовах	2	-	1 раз на 2 тижні /тиждень 13
Практичне заняття 7	Тема 9. Еколого-економічні засади формування землекористування в ринкових умовах	2	-	1 раз на 2 тижні /тиждень 14
Самостійна робота	Тема 9. Еколого-економічні засади формування землекористування в ринкових умовах	4	-	тиждень 13-14
Всього		28/32	-	

Примітка. У зв'язку з розробленими і розміщеними в СЕЗН ЗНУ методичними рекомендаціями (вказівками) до практичних занять, самостійної роботи, перелік питань/завдань не надані в таблиці.

Структура навчальної дисципліни

Змістовний модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота		Система накопичення балів			
		Усього годин о/з ф	Лекційні заняття		Практичні заняття				Теор. зав-ня, к-сть балів	Практ. зав-ня, к-сть балів	Усього балів	
			о/дф	з/дист ф	о/дф	з/дист ф	о/дф	з/дист ф				
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	
1	14	8	4	-	4	-	6	-	8	8	16	
2	10	4	2	-	2	-	6	-	5	5	10	
3	10	4	2	-	2	-	6	-	5	5	10	
4	10	4	2	-	2	-	6	-	4	4	8	
5	8	4	2	-	2	-	4	-	4	4	8	
6	8	4	2	-	2	-	4	-	4	4	8	
Усього за змістові модулі	60	28	14	-	14	-	32	-	30	30	60	
Підсумковий семестровий контроль залік	30						30	-	20	20	40	
Загалом			120							100		

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне заняття №1	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача тощо	Тема 1 Теоретичні основи земельних відносин. Перспективи розвитку земельних відносин	Доповідь, есе – 3 бали; ситуаційне завдання – 1 бал; тест 1 – 4 бали	8
Практичне заняття №2	контрольне завдання, завдання для самостійного виконання	Тема 2. Місце економіки землекористування та землевпорядкування в ринковій системі, що розвивається	Доповідь, есе – 3 бали; ситуаційне завдання – 1 бал; тест 2 – 4 бали	8
Практичне заняття №3	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача тощо	Тема 3. Економічні і правові механізми земельної реформи в Україні. Сценарії реформування та наслідків реформи Тема 4. Система органів управління в галузі земельних відносин на регіональному рівні. Регіональні програми і моделі розвитку	Доповідь, есе – 3 бали; ситуаційне завдання – 2 бали; тест 3 – 5 балів	10
Практичне заняття №4	комплексні: контрольна робота, завдання самостійної робота	Тема 5. Теоретичні та методологічні основи районування території та здійснення бонітування земель Тема 6. Загальні положення про державний моніторинг та завдання економічної оцінки земель	Доповідь, есе – 3 бали; ситуаційне завдання – 2 бали; тест 4 – 5 балів	10
Практичне заняття №5	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача тощо	Тема 7. Стратегічні підходи до формування ринку землі	Доповідь, есе – 2 бали; ситуаційне завдання – 2 бали; тест 5 – 4 бали	8
Практичне заняття №6	контрольне завдання, самостійна робота	Тема 8. Стратегічне управління земельними відносинами в контексті забезпечення сталого розвитку	Доповідь, есе – 2 бали; ситуаційне завдання – 2 бали; тест 6 – 4 бали	8
Практичне заняття №7	практичні: есе, порівняльний аналіз, ситуаційна задача тощо	Тема 9. Еколого-економічні засади формування землекористування в ринкових умовах	Доповідь, есе – 2 бали; ситуаційне завдання – 2 бал; тест 7 – 4 бали	8
Усього за поточний контроль				60
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання	Індивідуальне завдання (див. Методичні рекомендації до індивідуальної і самостійної роботи, див. Мудл)		20
	Практичне завдання	Тестування в Мудл (20 тестів по 1 балу)		20
Усього за підсумковий контроль				40

Примітка. Кожний вид навчальної роботи (кожне завдання) оцінюється окремо, для кожного виду контрольного заходу розроблені критерії оцінювання (деталізація критеріїв забезпечує об'єктивне оцінювання здобувачів).

У разі розроблених і розміщених в СЕЗН ЗНУ системи накопичення балів і методичних матеріалів з підготовки до поточного та підсумкового контролю (контрольні заходи, їх зміст, критерії оцінювання) стовпчики 3-4 не заповнені. Зазначається: «Розміщено в СЕЗН ЗНУ».

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Череп А. В., Бабміндра Д. І., Коваленко А. В., Худолей Л. В. Еколого-економічні детермінанти формування податкової політики промислових підприємств: монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 196 с.

2. Управління земельними ресурсами та землекористуванням: навч. посібник / А.М. Третяк, В.М. Третяк, Р.М. Курильців, Т.М. Прядка, Н.О. Капінос, Н.А. Третяк; За заг. ред. професора Третяка А.М. Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2022. 436 с

3. Управління земельними ресурсами : навч. посіб. / уклад. А. С. Попов ; Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2022. 214 с.

4. Земельне право : навч. посібник / О. І. Баїк, У. П. Бобко, М. С. Долинська, А. О. Дутко, Н. М. Павлюк ; за ред. О. І. Баїк Львів : Навчально-науковий Інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2020. 326 с

5. Перович І.Л., Волошин Р.В. Державний земельний кадастр. Опорний конспект лекцій (для студентів ступеня вищої освіти «бакалавр» факультету аграрної економіки і менеджменту. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 123 с

6. Земельні відносини та ринок землі. Курс лекцій. Тернопіль: ТНЕУ, 2021.88 с.
[http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/7631/1/faem keopak_sep_dzvvr_LEK.pdf.pdf](http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/7631/1/faem_keopak_sep_dzvvr_LEK.pdf.pdf)

7. Стратегічна екологічна оцінка комплексного плану :практичний посібник / за ред. С. Кубаха. Проект "АГРО". 2022. 106 с.

Додаткова:

1. Григорків В. С., Буяк Л. М., Іщенко С. В. Моделювання економічної динаміки з урахуванням ринку землі сільськогосподарського призначення: монографія. Чернівці: Рута,

2019. 263 с.

2. Ступень Р.М. Стан та особливості ринкового обігу земель сільськогосподарського призначення в Україні. Київ: Агросвіт. 2018. № 23. С. 3–9.

3. Стратегічні напрями розвитку земельних відносин у сільському господарстві на період до 2020 року / Федоров М.М., Ходаківська О.В., Корчинська С.Г., Солов'яненко Н.А.; за ред. Ю.О. Лупенка, М.М. Федорова. К.: ННЦ ІАЕ, 2019. 60 с.

4. Кукуруза Г. Проблеми земельної реформи, які вже стали очевидні. НВ 2019 <https://nv.ua/ukr/biz/experts/prezidentu-i-agrariyam-nuzhen-gramotnyu-kommunikator-50046318.html>

5. Омельчак, К. Механізми державного регулювання ринку земель: підходи до визначення сутності. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2019. Вип. 2 (29). С. 112-120.

6. Ґрунтові ресурси України: сучасний стан, деградація, охорона. Гаряча агрополітика 2019. Режим доступу: <https://agropolit.com/infographics/view/93>

7. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення системи оформлення прав оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення та удосконалення законодавства щодо охорони земель» м. Київ 19 жовтня 2022 року № 2698-ІХ

8. Касич А. О., Підкуйко О. О., Терещенко А. В. Сучасні проблеми державного регулювання ринку землі в Україні. *Збірник «Державне управління та розвиток»*. 2020, № 2 С.44-52

9. Прутська О.О. Формування ринку землі в Україні: реалії та перспективи *Збірник наукових праць Вінницький національний аграрний університет, ВНАУ Серія: Економічні науки*. № 4. 2020 С.85-91

10. Практичний інструментарій управління землями об'єднаних територіальних громад. Режим доступу: https://www.international-alert.org/sites/default/files/Ukraine_Decentralisation_UK_2017.pdf

11. Швець Ю. О. Грінберг І. О. Аналіз ринку землі України за сучасних умов *Науковий вісник Ужгородського національного університету* Вип. № 29. 2020 С. 164-171

12. Біла книга «Стратегія розвитку земельних відносин в Україні». Land Transparency. KSE / Міністерство аграрної політики та продовольства України. Травень 2021. 72 с. URL: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2021/05/Land-strategy.pdf>

13. Вартість 1 га сільськогосподарської землі після відкриття ринку – прогнози // Агрополіт. 30.03.2021. URL: <https://agropolit.com/spetsproekty/867-vartist-1-ga-silskogospodarskoj-zi-zemli-pislya-vidkrittya-rinku--prognozi>

14. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру. Новини. URL: <https://land.gov.ua/category/news/novyny/> Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на розроблення комплексних планів просторового розвитку територій територіальних громад : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.07.2021 № 853. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/853-2021-%D0%BF#Text>

15. Земельний довідник України. 2020. URL: https://agropolit.com/storage/2020/Zemelny_dovidnyk_2020.pdf?utm_source=mailchimp&utm_campaign=0300ccc2e1f0&utm_medium=page

16. Кубах С. Просторове планування управління земельними ресурсами для об'єднаних територіальних громад як інструмент розвитку. USAID. Проект «Підтримка аграрного і сільського розвитку». 2019. URL: https://loda.gov.ua/upload/users_files/21/upload/pdf

17. Оренда землі: Нормативно-правові акти, роз'яснення та судова практика / під заг. ред. М.С. Головатюка. К. : Паливода А.В., 2017. 308 с

Інформаційні ресурси

1. Земельний кодекс. Інтернет ресурс: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
2. Закон України «Про землеустрій». Інтернет ресурс: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15>
3. Закон України, Інтернет ресурс. URL: «Про державний земельний кадастр» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17>
4. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження порядку ведення державного земельного кадастру». Інтернет ресурс: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1051-2012-%D0%BF>
5. Закон України "Про оцінку землі"// Все про бухгалтерський облік. -2004. 28 грудня (№122). С.44-48.
6. Закон України "Про охорону земель". Все про бухгалтерський облік. -2004. 28 грудня (№122). С.34-39.
7. Земельний кодекс України станом на 19.11.2009 року (зі змінами та доповненнями). Кодекси України. 2009. №12. С. 3-119.
8. Закон України "Про плату за землю": зі змінами і доповненнями, станомна 19.08.2008 р. Книги для бізнесу. 2008. 22 верес. (№38). С. 125-138..
9. Законодавство України про землю (б-е вид., перероб. і доп.) /Роїна О.М. К.: КНТ, 2019. 536 с.
10. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення системи оформлення прав оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення та удосконалення законодавства щодо охорони земель» м. Київ 19 жовтня 2022 року № 2698-IX
11. <http://www.rada.gov.ua/>- сервер Верховної Ради України;
12. <http://www.uaerplac.kiev.ua/>- сервер UEPLAC Українсько-європейський консультатив-ний центр з питань законодавства.
13. Закон України Про захист економічної конкуренції від 11 січня 2021 р. № 2210. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2210>.
14. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського: URL : <http://www.nbuv.gov.ua>.
15. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
16. Конкурентоспроможність України та її регіонів: міжнародний вимір. Офіційний веб-сайт Європейського банку реконструкції та розвитку. URL : <http://www.ebrd.com/>.

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Проблемно-інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування аудиторних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати заняття регулярно, повинні впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття, або, в разі необхідності, письмово за допомогою системи Moodle.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck, або аналогів. Відповідно до чинних

правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання смартфонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних і практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень.

В разі особливої необхідності, направляти електронного листа.

У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Право на визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті поширюється на здобувачів вищої освіти усіх рівнів вищої освіти Університету. https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_znu_pro_poryadok_viznannya_rezul_tat_v_navchannya.pdf

Визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті дозволяється здобувачам ступеня вищої освіти магістр для дисципліни «Сценарії та стратегії розвитку земельних відносин» протягом першого місяця навчання.

Для визнання результатів навчання набутих у неформальній освіті здобувач вищої освіти звертається із заявою на ім'я проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи Університету, з проханням про визнання результатів навчання на освітніх платформах, наприклад Prometheus.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2024-2025 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методiku проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики

чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds571a>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марти Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банак Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.
Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ:
<http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Сценарії та стратегії розвитку земельних відносин

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confucius>